

‘Hoezo, een leerkracht LO als klastitularis is een risico?’

[Pieter Tijtgat](#)

[Bart De Nul](#)

12-06-2022, 15:30

Pieter Tijtgat en Bart De Nul (Odisee Hogeschool) nemen het graag op voor de leerkrachten lichamelijke opvoeding (LO) en alle vakleerkrachten die nu op het eerste gezicht buiten de focus van wiskunde en Nederlands opereren. Ze vragen iets meer respect voor élk vak in het onderwijs.

“Een leerkracht Lichamelijke Opvoeding (LO) die bijvoorbeeld klastitularis wordt, kan heel riskant zijn.” We zijn ervan overtuigd dat [dit ene markante zinnetje van Ides Nicaise](#), professor onderwijs én samenleving, bleef plakken aan de ribben van elke leerkracht lichamelijke opvoeding. Want wat wordt hier nu precies bedoeld? Eerlijk, we hebben het er het raden naar, maar de suggestie sluimert dat leerkrachten LO hiervoor onvoldoende gekwalificeerd zijn. We krijgen er hartkloppingen van dat dit rijke vak en de leerkrachten die het geven in het hoekje gedruimd worden als irrelevant en minder noodzakelijk. Het lijkt wel of we in een samenleving terecht gekomen zijn waar ons onderwijs gereduceerd wordt tot (het falen in) wiskunde en Nederlands. Maar we voelen ons nog niet knock-out geslagen. Onze opleiding gaf ons de weerbaarheid die we nodig hebben om een en ander in een positief perspectief te zien. We zetten ons graag in beweging.

In de nieuwe eindtermen, horende bij de modernisering van het secundair onderwijs, richt de allereerste sleutelcompetentie zich op de lichamelijke en geestelijke gezondheid. De leerkracht lichamelijke opvoeding is de architect van deze sleutelcompetentie op zijn school en kan daarbij vakoverschrijdend jongeren aanzetten tot een gezonde, bewegende levensstijl, samen met het volledige schoolteam.

Maar een leerkracht LO is zoveel meer dan die eerste sleutelcompetentie. Aandacht voor de Nederlandse taal in de les lichamelijke opvoeding, het is voor onze studenten een vanzelfsprekendheid. Ook de leraar lo is immers een taalbewuste leraar (Sleutelcompetentie 2). Heel wat lessen en stage-opdrachten zijn hier specifiek op afgestemd, het is ook noodzakelijk in de superdiverse Brusselse context waarvoor we onze leerkrachten opleiden.

De les LO leent er zich bovendien perfect toe om op een rechtstreekse manier de taalontwikkeling van kinderen en jongeren in te schatten. Om maar te zwijgen over het feit dat CLILL (onderwijs in een andere taal dan het Nederlands) vandaag vooral door leraren lo gestalte wordt gegeven (sleutelcompetentie 3). Hoeft het te verbazen dat een leerkracht lo inzet op digitale competenties (sleutelcompetentie 4) via bv. videofeedback? In welk vak krijg je zowat elk uur de kans om in te zetten op sociaal-relatieve competenties (sleutelcompetentie 5) via ploegenspel, elkaar helpen tijdens de uitoefening van een gymnastische beweging of in de rol van scheidsrechter? Sleutelcompetentie 6, daar heb je wiskunde, wetenschap en technologie, kan en wordt uiteraard vaak vanuit een sportieve bril benaderd, want reken maar dat de sportwereld voor heel wat jongeren een betekenisvolle component is die aanzet tot leren. En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Het toont alvast ook hopelijk voor professoren aan dat het niet zomaar om een lesje bewegen hoeft te gaan en dat élk leerkracht vandaag veel meer in zijn mars heeft dan hem te beperken tot haar of zijn eigen vak.

Dan komen we bij onze klastitularis. Wie bovenstaande expertise inzake sleutelcompetenties van naderbij bekijkt, kan niet anders dan in elke leerkracht LO ook een potentieel heel geschikte klastitularis te zien. De context van een les lichamelijke opvoeding kan er voor zorgen dat leerlingen

zich op een andere manier kunnen en mogen tonen. We kennen veel afgestudeerde LO-leerkrachten die vandaag klastitularis zijn, en die doen dat fantastisch. Wist je trouwens dat heel wat lo-leerkrachten ook opgeleid zijn om een ander onderwijsvak te geven? En soms zelfs bewust kiezen voor die holistischere benadering van leren? Beschouw hen aub niet als een risico.

Trouwens, wie van een gelijkaardig pleidooi ten volle en in een andere taal wil proeven, nodigen we uit de prachtige film ['Herr Bachmann und seine klasse'](#) te bekijken. Vanuit het perspectief van een gepassioneerde muziekleraar die ook zoveel meer doet dan zich te beperken tot zijn vakinhouden, illustreert deze documentaire hoe je als leerkracht een betekenisvolle leercontext creëert en warme relaties met je leerlingen onderhoudt. Net dat zijn de elementen die leerlingen aanzetten tot leren én hen een plek heeft in onze superdiverse samenleving. Is het voor een Vlaamse universiteit geen goed voorstel Herr Bachmann als ereprofessor onderwijs én samenleving te honoreren? Het zou ons hart en hoofd verheugen.

Pieter Tijtgat is onderzoeksverantwoordelijke in de lerarenopleiding van de Odisee hogeschool en toekomstig leerkracht lichamelijke opvoeding én andere vakken in het secundair onderwijs.

Bart De Nul is opleidingshoofd van de Educatieve Bachelor Secundair Onderwijs van de Odisee hogeschool, campussen Brussel en Dilbeek